

DEL 2

UTGÅNGSPUNKTER OCH FRAMTIDA UTMANINGAR

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2013-10-24

ÖP STRÖMSTAD

ÖVERSIKTSPLAN FÖR STRÖMSTADS KOMMUN

STRÖMSTADS
KOMMUN

DNR: KS/2008-0180

LAGA KRAFT 2013-12-10

Översiktsplanen finns på kommunens hemsida: www.stromstad.se/op

Samrådshandlingen till översiktsplanen ÖP 2010, togs fram av en kommunal arbetsgrupp som utgjordes av: projektledare Emma Larsson (MBF), översiktplanerare Björn Richardsson (KLK), utredningssekreterare Anna Rosenblom, t o m dec 2009 (KLK) och miljöplanerare Anna Wallblom (MBF). Tjänstemän på kommunledningskontorets utvecklingsenheten och på miljö- och byggförvaltningens planerhet har medverkat i arbetet.

Under utställnings- och antagandeskedena har arbetsgrupp för översiktsplanen varit översiktplanerare Björn Richardsson, miljöplanerare Anna Wallblom och miljöstrateg Marit Hedlund, samtliga Strömstads kommun.

Översiktsplanens utställnings- och antagandehandlingar har arbetats fram med hjälp av Rådhuset Arkitekter AB, arkitekt Lena Andersson, arkitekt Kajsa Björquist, miljöplanerare Kajsa Mörner och arkitekt Carin Trägårdh.

Kartor är framtagna av Rådhuset Arkitekter där inget annat anges. Som bakgrundskarta har lantmäteriets fastighetskarta och ortofoton använts, © Lantmäteriet, Geodatasamverkan.

Foton är tagna av Strömstads kommun och Rådhuset Arkitekter.

ÖVERSIKTSPLANENS DELAR

ANVÄNDNING AV MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

DEL 1

I denna del redovisas PLANEN. I planen visas i text och på kartor hur kommunen vill att mark- och vattenområdena ska användas i framtiden i kommunen. Till planen hör en illustration över huvuddragen i föreslagen mark- och vattenanvändning, samt tre illustrationer som redovisar delområdena Krokstrand - Flöghult, Kungbäck och Hälle. Till planen hör också kartor med Regler och rekommendationer, en kommundäckande och en för respektive delområde. Till samtliga kartor hör beskrivande text.

Utgångspunkterna för planens mark- och vattenanvändning är bland annat kommunens fastlagda mål, visioner och strategier så som de formuleras i Strategisk plan för Strömstad. Nio strategiska utvecklingsområden i den strategiska planen presenteras översiktligt.

UTGÅNGSPUNKTER OCH FRAMTIDA UTMANINGAR

DEL 2

I denna del beskrivs vilka visioner och mål som utgjort utgångspunkter för översiktsplanen. Vidare redovisas kommunens strategiska plan i vilken nio utvecklingsområden har pekats ut som kommunen ska arbeta med för en positiv utveckling av Strömstad. De strategiska områdena har använts vid beskrivningen av utgångspunkterna för planarbetet och de utmaningar som kommunen står inför. Genom politiska ställningstaganden är de strategiska områdena kopplade till översiktsplanens förslag om mark- och vattenanvändningen i kommunen.

ÖVERSIKTSPLANENS UNDERLAG

DEL 3

I denna del redovisas översiktsplanens underlag med utgångspunkt från de allmänna intressen som finns att ta hänsyn till i planeringen. De olika intressena beskrivs sektorsvis i text och på kartor och behandlar intressenas anspråk på mark- och vattenanvändningen i planområdet. Intressena beskrivs i kapitlen *Naturmiljö och naturvård*, *Friluftsliv*, *Kulturmiljövård*, *Areella näringar*, *Tekniska anläggningar* samt *Totalförsvaret*. Under beskrivningen av de allmänna intressena redovisas också miljö- och riskfaktorer i kapitlet *Miljöskydd, hälsa och säkerhet*. De allmänna intressen som också är riksintressen beskrivs och behandlas särskilt.

KONSEKVENSER

DEL 4

I denna del beskrivs de miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenserna av planen med tonvikt på miljökonsekvenserna, vilka är särskilt redovisade i en miljökonsekvensbeskrivning.

INNEHÅLL

Inledning	5
Boende - en viktig konkurrens- och tillväxtfaktor	6
Målsättning	6
Befolkningsutveckling.....	6
Kommuninvånare, delårsboende, vistande	6
De senaste årens bostadsbyggande	7
Bostadsbeståndet.....	7
Kommunens ansvar för bostadsförsörjning	7
Trender och framtida utmaningar	8
Befolkningsprognos.....	8
Bostadsbyggande.....	8
Rekommendationer för den fysiska planeringen	8
Näringsliv och sysselsättning.....	9
Allmänt	9
Arbetsmarknad	9
Näringslivsstruktur i gränsregionen.....	10
Det lokala näringslivet	10
Samarbete	12
Trender och framtida utmaningar	13
Rörligare arbetsmarknad	13
Besöksnäringen är en fortsatt stark näring	13
Havet är den största tillgången	14
Rekommendationer för den fysiska planeringen	14
Stadens miljö - kuststaden något unikt	15
Vattenkontakten och kurorten	16
Stadens trafik och entréer	16
Trender och framtida utmaningar	17
Rekommendationer för den fysiska planeringen.....	17
Infrastruktur och kommunikationer - hamndestinationen och kollektivt resande	18
Vägar och trafik	18
Väg E6 genom Strömstads kommun	18
Infarter och infartsparkeringar	18
Framtida trafikmängder	19
Flyg.....	20
Kollektivtrafik.....	20
Hamn och båtliv	21
Båtplatskö	21
IKT-infrastruktur	21
Vatten och avlopp	22
Trender och framtida utmaningar	23
Trafik	23
Flyg	23

Kollektivtrafik	23
Hamnverksamhet	23
Vatten och avlopp	24
Rekommendationer för den fysiska planeringen.....	24
Kultur och fritid - den sociala ekonomins betydelse ...	25
Föreningslivet	25
Fritidsanläggningar	25
Idrottsarrangemang	25
Konsterna.....	26
Kulturarvet och kulturmiljöerna.....	26
Samarbete	26
Trender och framtida utmaningar	27
Rekommendationer för den fysiska planeringen.....	27
Natur och friluftsliv - vår största tillgång	28
Friluftsliv	28
Kosterhavets nationalpark.....	28
Natur och landskap	29
Trender och framtida utmaningar	30
Rekommendationer för den fysiska planeringen.....	30
Miljö och energi - miljömålen först	31
Miljömål	31
Energi.....	32
Avfall och återvinning.....	33
Trender och framtida utmaningar	33
Rekommendationer för den fysiska planeringen.....	34
Trygghet och hälsa - närhet och delaktighet	35
Folkhälsoarbetet i Strömstad.....	35
Trender och framtida utmaningar	37
Rekommendationer för den fysiska planeringen.....	37
Utbildning - livslångt lärande.....	38
Utbildningsutbud i Strömstads kommun.....	38
Förskola	38
Förskoleklass.....	38
Fritidshem	38
Grundskola	39
Grundärskola och gymnasiesärskola.....	39
Gymnasieskola.....	39
Vuxenutbildning	39
Trender och framtida utmaningar	40
Principer att tänka på i den fysiska planeringen.....	40

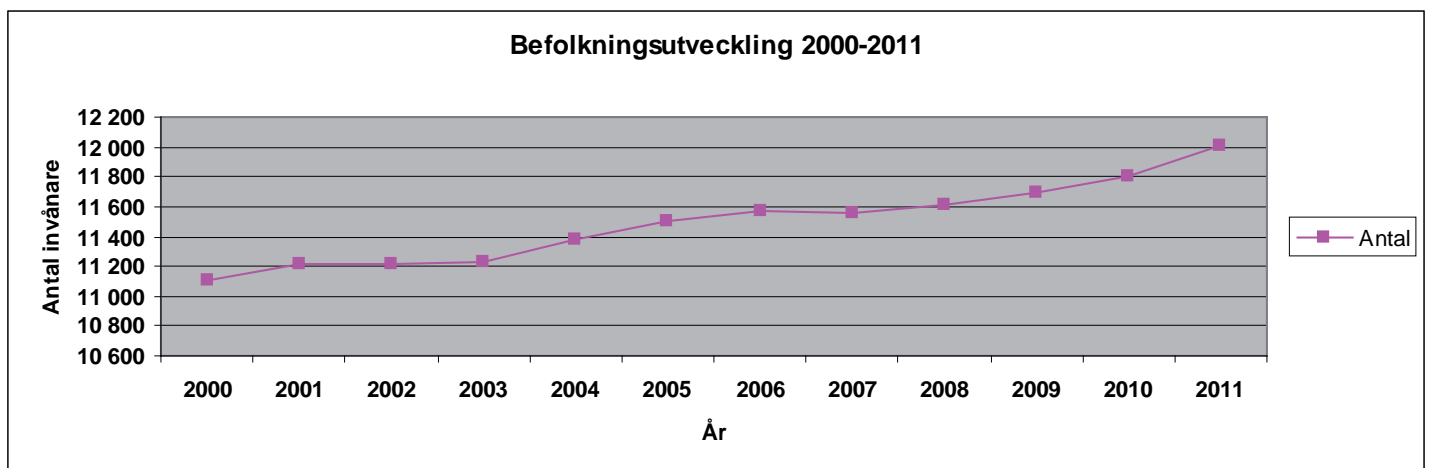

INLEDNING

Strategisk plan för Strömstad ligger till grund för såväl översiktsplanen som övrig strategisk planering i Strömstads kommun.

I detta kapitel fördjupas beskrivningen av de nio utvecklingsområden som den strategiska planen bygger på. Kommunens ställningstaganden redovisas som rekommendationer för den fysiska planeringen.

Vissa frågor har direkt betydelse för kommunens fysiska planering. Slutsatserna i detta kapitel har därför inarbetats i planförslaget. Konkreta rekommendationer för den fysiska planeringen anges med blå ruta. De rekommendationer som påverkar prövning vid bygglov och förhandsbesked återfinns även i del 1. Rekommendationer som berör kommunens interna arbete med FÖP och detaljplaner redovisas normalt endast här.

Befolkningens sammansättning förändras genom att människor föds och dör, flyttar in och ut ur kommunen. Befolkningsförändringarna styrs av födelsenettet (födda-döda) och flyttnettot (inflyttade-utflyttade). De senaste tio åren har födelsenettet årligen legat på i genomsnitt -20 personer per år. Det innebär att ett positivt flyttningsnetto är avgörande för att befolkningen ska öka. Flyttnettot är en indikator på hur attraktiv en kommun är. Det senaste decenniet har i genomsnitt 641 personer per år flyttat in till kommunen medan 535 personer per år flyttat ut vilket har gett upphov till ett genomsnittligt årligt positivt flyttnetto på 106 personer. I kommunen bor människor från ett åttiotal olika länder. Nästan var sjätte Strömstadsbo är född i ett annat land än Sverige. Ca 17 procent av kommuninvånarna har utländskt medborgarskap.

BOENDE

- EN VIKTIG KONKURRENS- OCH TILLVÄXTFAKTOR

Målsättning

Kommunens målsättning är att främja en fortsatt positiv befolkningsutveckling genom att erbjuda planerade områden för boende, verksamheter samt ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktivitet och olika utbildningar. Strömstads kommunfullmäktige har satt som mål att kommunen ska ha 13 000 invånare år 2015.

Befolkningsutveckling

Befolkningen i Strömstads kommun minskade kraftigt under perioden 1950-1975. Därefter följde en period av relativt stark befolknings-tillväxt. Fram till 1990 ökade kommunens befolkning och nådde då nästan upp till 1950 års nivå. Efter en nästan stillastående befolkningsutveckling under 1990- talet har befolkningen ökat stadigt sedan 1998. I december 2011 hade Strömstads kommun 12 010 invånare och i juli 2012 12 335.

Totalt har på 2000- talet fram till 2011 den summerade in- och utflyttningen resulterat i ett totalt flyttöverskott på drygt 1000 personer. En majoritet av flyttöverskottet har genererats från Norge. Andelen kommuninvånare med norsk medborgarskap har ökat från sju procent 1996 till elva procent 2008.

En övervägande majoritet av befolkningsökningen har skett i arbetsför ålder, vilket har gjort att andelen kommuninvånare i åldrarna 20-64 år har ökat från 56,1 procent år 1999 till 57,4 procent år 2008.

Siffror från 2011 visar att befolkningen i Strömstad ökat med drygt 900 personer sedan år 2000. Huvuddelen av ökningen har skett i centralorten som under perioden ökat med 340 personer. Även områden i kransen kring staden (Seläter, Stare, Hålkedalen, Hällekind, Båleröd och Hällestrand) har ökat kraftigt med totalt 220 personer. Även i södra kustområdet har befolkningen ökat. Ökningen har skett främst på Tjärnö men även på Rossö. I övriga delar av kommunen var befolkningsutvecklingen negativ eller + - 0 under tioårsperioden. Undantag utgörs av Näsinge som ökat med 30 personer.

Kommuninvånare, delårsboende, vistande

Statistiken över antalet invånare i en kommun baseras på antalet folkbokförda kommuninvånare. I en kommun som Strömstad med många delårsboende och besökare behöver även dessa grupper tas med när kommunen, regionen och staten planerar för en positiv och hållbar samhällsutveckling.

År 2008 fanns det 2615 taxerade fritidshus i kommunen. Fritidshusen utgör 46 procent av samtliga småhus. Strömstads hotell, campingplatser och gästhamnar inkvarterar flera tusentals turister årligen.

Som en del av projektet Integrerad kustzonsplanering och landsbygdsutveckling har en beräkning gjorts av hur många människor som samtidigt vistas i norra Bohuslän under högsäsong. Tillsammans har de fem kommunerna i norra Bohuslän cirka 58 000 invånare. Vid en addering av släkt/vän-besök, turister, delårsboende och dagsbesökare mer än tredubblas siffran under högsäsong i juli till ca 190 000.

De senaste årens bostadsbyggande

Befolkningsutvecklingen styrs i hög utsträckning av nivån på nybyggandet. Under perioden 1999-2008 har 780 nya bostäder färdigställts i kommunen. Mer än hälften av de nybyggda bostäderna har tillkommit i centralorten Strömstad. Utöver detta har 26 procent byggts i områden i kransen runt staden (Seläter, Hällekind, Hålkedalen, Båleröd, Stare), 7 procent i södra kustområdet (Rossö, Överby, Daftö, Öddö, Tjärnö och Saltö) och 5 procent på Koster. Resterande nybyggda bostäder är spridda över övriga delar av kommunen.

Enligt en översiktlig sammanställning gjord i september 2012 av antal bostäder för helårsändamål i antagna och pågående detaljplaneområden fanns en outnyttjad kapacitet av ca 400 lägenheter.

Bostadsbeståndet

Enligt SCB:s statistik över det kalkylerade bostadsbeståndet fanns under året 2010 i kommunen cirka 6 200 bostäder som bebos året runt (med mantalsskriven befolkning). Bostäder i enbostadshus (villor, radhus, grupphus) utgör cirka 60 procent av det totala åretruntbebodda bostadsbeståndet. Äganderätt är den vanligaste upplåtelseformen och omfattar nästan hälften av bostäderna. Hyresrätter utgör drygt 40 procent av det totala antalet bostäder och bostadsrätter ca 10 procent.

Kommunens ansvar för bostadsförsörjning

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunen planera för bostadsförsörjningen så att alla i kommunen kan bo bra. Utöver det allmänna krav som denna lag fastslår så har kommunen också ett särskilt ansvar för att skapa boende för vissa särskilda grupper. Kommunens ambition är att äldre människor ska kunna bo kvar i det egna hemmet och få sitt behov av service, vård och omsorg tillgodosett där. Kommunen har särskilt ansvar enligt Lagen om särskilt stöd (LSS). Även när möjligheten till kvarboende förbättras behövs det särskilda boenden för äldre och bostäder med särskild service för funktionshindrade.

Trender och framtida utmaningar

Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen för Strömstads kommun visar på en fortsatt positiv befolkningsutveckling under de närmsta åren efter 2013. Befolkningsprognosen baseras på de senaste 5-7 årens befolkningsutveckling och speglar en utveckling som är sannolik de närmaste åren.

Bostadsbyggande

Allt bostadsbyggande kommer inte att resultera i motsvarande befolkningsutveckling, eftersom en stor del av de nybyggda bostäderna kommer att användas för fritids- eller delårsboende. Kommunen har små möjligheter att styra detta. Samtidigt som åretruntbebodda bostäder köps upp och omvandlas till fritidshus pågår också en trend åt motsatt håll, dvs en omvandling av fritidshus till helårsboende. Det finns en stor potential för helårsboende i kommunens fritidshusbestånd. En utbyggnadstakt om 50 - 100 nya bostäder om året bedöms tillräcklig för att uppnå målet om 13 000 invånare år 2015. Föreslagna markområden i ÖP bedöms täcka detta behov med en jämn utbyggnadstakt under hela planperioden. Utfallet i form av nya helårsboende behöver stämmas av årligen och inför nya beslut om detaljplaner för bostäder.

Mer information finns i temarapporten *Boende* framtagen i projektet Kustzonsplanering och landsbygdsutveckling 2009.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Nya bostäder ska styras mot utformning och upplåtelseform enligt de principer som anges i den gällande strategiska boendeplanen med ett varierat bostadsutbud som även tillgodoser grupper med särskilda behov.
- För ny sammanhållen bostadsbebyggelse ska helårsboende prioriteras. Lokalisering och planbestämmelser ska väljas med helårsboende som utgångspunkt.
- Kommunen är positiv till uppgradering av hus med enklare fritidshusstandard för att möjliggöra åretruntboende, under förutsättning att vatten- och avloppsfrågan kan lösas.

NÄRINGS LIV OCH SYSSELSÄTTNING

Allmänt

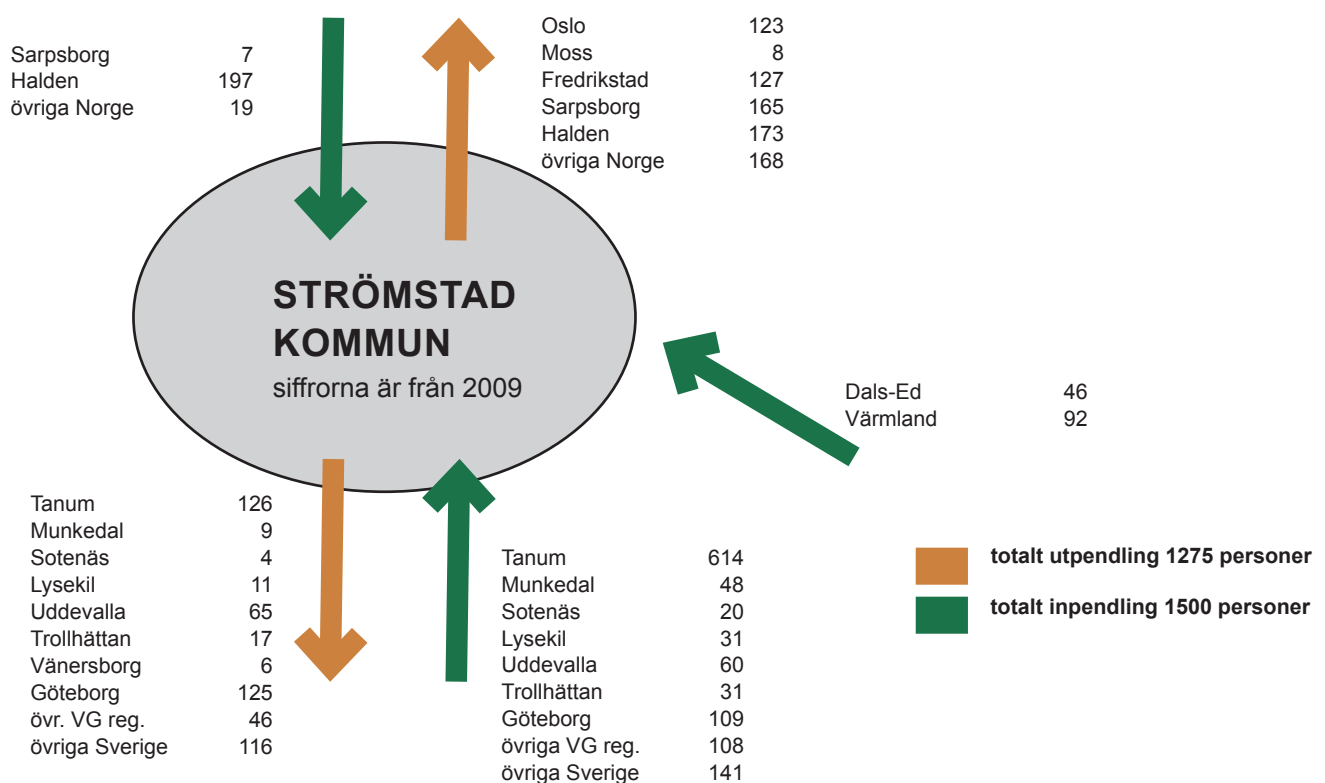
Strömstads näringsliv har under det senaste decenniet präglats av stark tillväxt. En viktig förutsättning för Strömstads tillväxt är det geografiska läget nära gränsen till Norge och den attraktiva kustmiljön som utgör en magnet för besöksnäringen.

Gränshandeln i Strömstad omsätter årligen cirka 5 miljarder kronor, det motsvarar nästan 14 miljoner om dagen. Enligt en rapport från handelns utredningsinstitut om nordisk gränshandel och turism 2011 framgår att norska resenärers handel i Strömstad årligen omsätter cirka 8,8 miljarder kronor, vilket motsvarar nästan 24 miljoner om dagen.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden i kommunen är god. Lågkonjunktur med ökad arbetslöshet har inte drabbat Strömstads kommun lika mycket som på andra håll i Västra Götaland och i övriga Sverige. Arbetspendlingen till och från Strömstads kommun har fördubblats under en 20-årsperiod.

Pendlingsstatistiken är från år 2009. Drygt 4 700 av Strömstads kommuninvånare bodde och arbetade då i kommunen medan ca 1 300 av kommuninvånarna pendlade ut ur kommunen. Av dessa pendlade 525 personer till andra svenska kommuner och 780 personer pendlade över gränsen till Norge. Drygt 1 500 personer från andra kommuner pendlade in till Strömstads kommun för att arbeta. Av dessa kom ca 200 personer från Norge och ca 1 300 personer från Sverige.

Näringslivsstruktur i gränsregionen

Den ökade rörligheten har förändrat människors mentala gränser. För många ses kommunen enbart som en administrativ enhet. Den lokala marknaden i Strömstad sträcker sig långt utanför kommungränsen och bortom både en nationsgräns och EU-gräns.

I en beskrivning av näringslivsstrukturen i kommunen är det viktigt att inte bara utgå från det lokala näringslivet utan att även se näringslivet utifrån ett regionalt perspektiv. Arbetsmarknadsregionen utgörs förutom av Strömstad också av Tanum, Halden, Sarpsborg och Fredrikstad. Diagrammet på nästa uppslag visar att hälso- och sjukvård, tillverkning samt parti- och detaljhandel är de dominerande näringsgrenarna i gränsregionen. För Strömstads del ser bilden statistiskt sett likartad ut. Dock ger inte näringsgrensindelningen en rättvisande bild av det lokala näringslivet i Strömstad eftersom besöksnäringen och dess effekter inte kan utläsas direkt av diagrammet på ett bra sätt.

Det lokala näringslivet

Allmänt

Motorn i Strömstads näringsliv är besöksnäringen inkluderande handel. Andra starka branscher är kunskapsintensiva tjänster, hantverk, service samt marina och maritima näringar. Besöksnäringen bidrar inte bara ett stort antal arbetstillfällen inom handel, hotell och restaurangverksamhet och byggsektor, utan kräver också service i form av transporter, underhåll, bevakning etc och sysselsätter därmed också många mindre företag i kommunen.

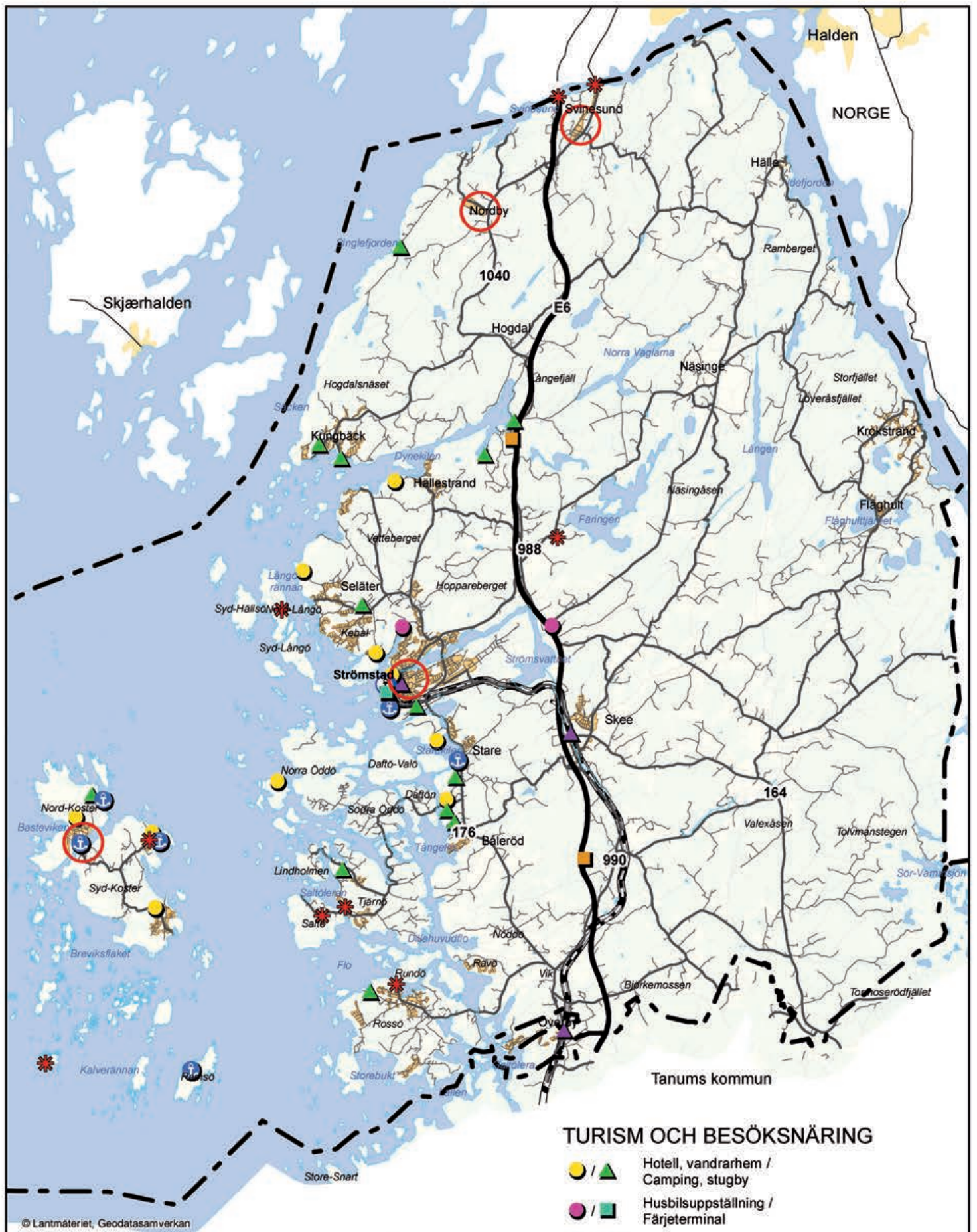
Det lokala näringslivet kännetecknas av småskalighet och kreativitet. I Strömstad finns ca 1 800 företag varav ca 800 har anställd personal. Nyföretagandet har varit högt under hela 2000-talet vilket lett till att Strömstad vid flera tillfällen nominerats och utsetts till årets företagarkommun.

Den nationella statistiken som visar näringsstruktur beskriver sysselsättningen i november månad. Detta blir missvisande för Strömstad vars huvudnäring besöksnäringen har ett högre antal sysselsatta under sommaren än under resten av året.

Turism och besöksnäring i Strömstads kommun

Turism definieras som människors aktiviteter när de reser till och vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år för fritid, affärer eller andra syften. Besöksnäring är alla branscher som får del av de pengar som turisterna spenderar.

Besöksnäringens fysiska struktur i Strömstads kommun visas på karta *Turism och besöksnäring* till höger. Besöksmål, köpcentra, boendeanläggningar och annan service för besökare är huvudsakligen koncentrerade till Strömstad, till kustområdet och skärgården och utefter väg E6. I kommunens inre delar öster om E6 mot Idefjorden och kommungränsen finns vare sig besöksmål av betydelse eller boendeanläggningar och annan service för besökarna. Eventuella nya besöksboendeanläggningar här måste ges ett innehåll, profil och en kvalitet så att anläggningen i sig gör resan och besöket värd.

TURISM OCH BESÖKSNÄRING

- / ▲ Hotell, vandrarhem / Camping, stugby
- / ■ Husbilsuppställning / Färjeterminal
- ⚓ / ⚓ Gästhamn / Gästhamn med slamtömning
- Större besöksmål
- ✳ Besöksmål
- ▲ / ■ Järnvägsstation Bohusbanan / Rastplats E6

ÖP STRÖMSTAD

0 5 Km

Skala 1:150 000 | A4
Rådhuset Arkitekter AB

Nya genomförda projekt

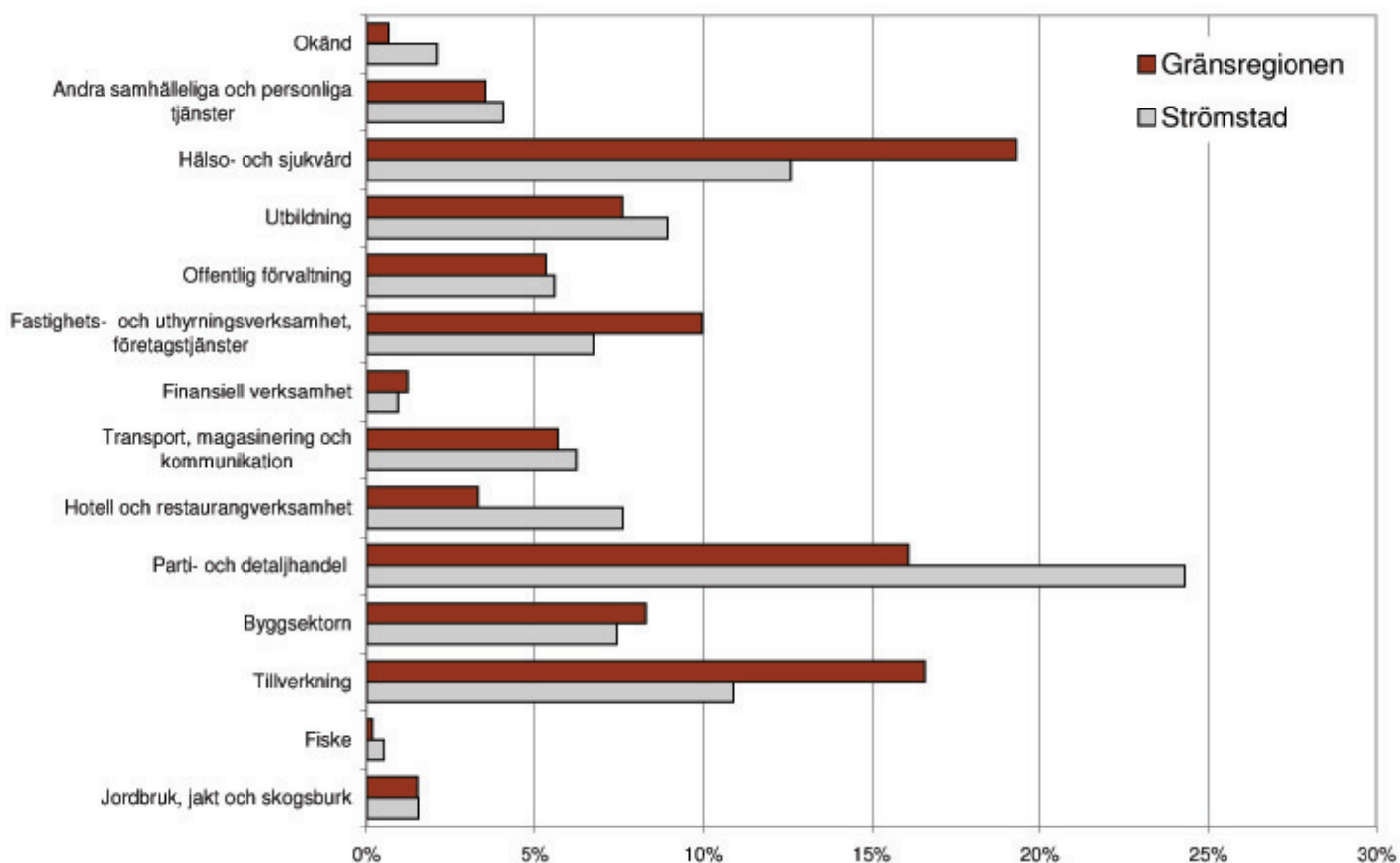
Under 2000- talet har nya stora anläggningar för handel och besöksnäring tillkommit i kommunen. Köpcentrum i Nordby har utökats och ett nytt handels och verksamhetsområde har byggts ut vid Prästängen. Vid Kebal har ett stort SPA med hotell tillkommit och några av de större hotellen och campingarna har expanderat.

Samarbete

Ett nyckelord för en fortsatt näringslivsutveckling i Strömstad är samarbete, vilket har lett till att Strömstad Infocenter, köpmännen och Företagarna samarbetar allt mer både sinsemellan och med kommunen. Ett framgångsrikt värdskap bygger på gott lagarbete hos alla berörda aktörer. Ett högt nyföretagande kräver en riskbenägenhet och entreprenörskap som utvecklas genom aktiva nätverk.

Näringslivet efterfrågar ett ökat samarbete med kommunens utbildningsinstitutioner. Det kan handla om samverkan med gymnasiet och Lärocentrum för kompetensutveckling, arbetsplatsförlagda utbildningar med fokus på lärlingskap/mentorskap, yrkeshögskoleutbildningar kopplat till besöksnäringen och upplevelseindustrin.

Sedan länge finns samverkan rörande näringslivsfrågor mellan kommunerna i Fyrbodalen och särskilt genom Tillväxtssekretariatet i norra Bohuslän som bland annat utmynnat i gemensam besöksnäringstrategi. Via Gränskommittén finns samarbete över norska gränsen.

Diagrammet ovan visar hur arbetsmarknaden ser ut i Strömstad och gränsregionen. Staplarna visar andel förväruarbetande inom respektive näringsgren 2007.

Fairtrade city

Års 2009 diplomerades Strömstads kommun som Fairtrade City, dvs "En kommun som engagerar sig för etisk konsumtion." Diplomeringen innebär att kommunen lever upp till kriterier som rör etisk upphandling, har ett aktivt informationsarbete samt ett utbud i butiker och på arbetsplatser av etiskt märkta produkter.

Trender och framtida utmaningar

Rörligare arbetsmarknad

Den ökade rörligheten i samhället innebär att förändring sker snabbt och det går inte att räkna med att dagens tillväxt består i morgon. I sämre tider rustar andra – det är viktigt att en kommun arbetar offensivt även i tider av tillväxt. Strukturomvandlingen i närområdet kommer på sikt att öka konkurrensen inom besöksnäringen.

Regionförstoringen fortsätter och Strömstads kommun knyts allt närmare både Norge och sina svenska grannkommuner. De administrativa gränserna förlorar betydelse och det är därför viktigt med ökat samarbete med andra kommuner.

Besöksnäringen är en fortsatt stark näring

Fritidskonsumtionen kommer att öka i framtiden och människor kommer att ställa högre krav på innehåll i hela upplevelsen. Den ökade konkurrensen inom besöksnäringen medför att kvaliteten i utbudet måste höjas. Besöksnäringens högsäsong är under sommaren vilket ställer stora krav på anpassad samhällsservice. Säsongsförlängning bör eftersträvas, och besökare bör lockas till kommunen också under andra säsonger. Den växande besöksnäringen och det omfattande delårsboendet kommer att skapa en större efterfrågan på kringsservice som fastighetsunderhåll, bevakning och städning. Det finns även en växande marknad för hälsorelaterade tjänster som kroppsvård, SPA.

Den kunskapsbaserade tjänsteindustrin som till exempel konsultverksamhet är beroende av unik kunskap hos medarbetarna. I dessa branscher följer jobben människorna. Vinnare blir de orter som kan erbjuda attraktiv boendemiljö med goda kommunikationer såväl för personer som för information.

Näringslivets småskaliga struktur och den växande marknad som besöksnäringen och delårsboende skapar, utgör en grund för utvecklingen av hantverkssektorn. Inbrytning på norska marknaden är en utvecklingsmöjlighet för denna näring. Väl fungerande kluster av kompletterande hantverkare är av betydelse för sektorns utveckling, liksom samverkan med gymnasiet och Lärcentrum för kompetensutveckling.

Havet är den största tillgången

Havet är kommunens största tillgång. Möjligheterna att ytterligare utveckla denna tillgång kommersiellt är goda. Av tradition har fokus legat på fiskenäringen, och det finns fortsatt potential att utveckla hållbart småskaligt fiske. Fisket kan också kopplas till besöksnäringen i olika typer av upplevelser, som till exempel hummersafari. Fritidsbåtssektorn har en stor outnyttjad potential vad gäller förvaring såväl sommar som vinter, tillbehör, service, uthyrning och hamnar.

Genom bildandet av Kosterhavets Nationalpark kan ett bevarande och ett hållbart utnyttjande av havets tillgångar ge förutsättningar till alldeles särskild utveckling av besöksnäringen och andra näringar kopplade till kust och hav.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Blandade miljöer med arbete, boende och fritid ska eftersträvas i centralorten.
- Fortsatt handelsutbyggnad ska lokaliseras till de två befintliga handelsområdena i Strömstad centralort och Nordby/Svinesund samt det planerade i Skee.
- Verksamheter med stort transportbehov och som kräver skyddsavstånd ska så långt som möjligt lokaliseras intill större trafikstråk t.ex norra och södra Bastekärr i Skee.
- I samhällsplaneringen ska det eftersträvas balans mellan utbyggnad av bostäder och verksamheter.
- Komplettering och utveckling av besöksnäringens boendet som leder till en ökad bredd i utbudet ska stödjas.

Vid Ekenäs på Sydkoster ligger naturrum Kosterhavet, med information och utställning om nationalparken.

STADENS MILJÖ

- KUSTSTADEN NÅGOT UNIKT

Strömstads fantastiska läge vid havet och Strömsvattnet har skapat en unik småstad med en blomstrande stadskärna. Staden attraherar många besökare särskilt under sommarmånaderna, men även under resten av året finns ett folkliv som ger underlag för ett rikt utbud av restauranger och butiker. Stadskärnan är kompakt och kännetecknas av kvartersstruktur med småstadsprägel. Gatustrukturen har styrts av topografin och förhållandet till stranden. Karaktäristiskt är därför de långa krökta gatorna som löper parallellt med stranden och de korta gatorna som ligger vinkelrätt mot dessa. Bebyggelsen klättrar på bergsryggarna som ramar in det kuperade stadslandskapet.

Sedan grundandet av staden har många förändringar av bebyggelsen skett. På grund av bränder som härjade i staden i slutet på 1800-talet och början på 1900-talet som ödelade stora områden finns få riktigt gamla hus kvar. ”Saneringsvägen” under mitten på 1900-talet gick också hårt åt staden. Trots detta är det äldre bebyggelsemönstret som präglar Strömstad. Stadssiluetten kännetecknas av Stadshuset som är mest framträdande, men också kyrkan, Laholmen, Kallbadhuset, Badanstalten och restaurang Skagerack skapar Strömstads karaktäristiska siluett.

För centrala Strömstad finns ”Strategi för stadens miljö”, antagen av KF 30 maj 2013. Syftet med strategin är att ge ett samlat grepp över miljön i centrala Strömstad och föreslå en möjlig utvecklingsriktning utifrån stadens karaktär och dess förhållande till det kulturhistoriska arvet.

Strömstads silhuett med sina karaktärselement

Vattenkontakten och kurorten

Vattnet och de verksamheter som hör därtill präglar staden. Strömstad har mer än en mil lång strandlinje med vattenkontakt med promenadstråk, bryggor, uteliv, hammiljö, torg och bebyggelse ända ner till vattnet.

Båtlivet är en viktig del av Strömstad och dit hör de olika hamnarna med sina respektive inriktningar: de stora passagerarfärjorna som förbinder Strömstad med Norge, skärgårdstrafiken till öarna, småbåts- hamnar och fiskeflottan för yrkesfiskarna.

I alla tider har Strömstad kännetecknats av att vara en kurort. Redan i slutet på 1700-talet tog det fart genom den hälsobringande Lejonkällan vid Surbrunn. Kring denna byggdes det en brunnsinrättning och så småningom ett badhus. Ett kall- och varmbadhus uppfördes i mitten på 1800-talet. Under denna period ökade konkurrensen mellan de olika kurorterna i Bohuslän, vilket föranledde en satsning på försköning av kurortsmiljön. Ett flertal anläggningar som har satt sin prägel på staden tillkom under denna tid så som societets- huset, men även parkerna och promenadstråken fick sin upprustning. Kurortstraditionen lever kvar än idag med det senaste tillskottet genom SPA-hotellet på Kebal som invigdes år 2007.

Bilden till höger: Vattenkontakten, på över en mil, är en tillgång för staden.

Stadens trafik och entréer

Trafiken till och från centralorten förväntas öka. Sommartid är trafiken som störst med förväntade trafikmängder på cirka 30.000 fordon till och från centralorten dagligen. För att begränsa trafiken i centrum finns långtidsparkeringar med cirka 1.500 platser kopplat till gratis parkeringsbuss under juni - augusti.

Kommunen arbetar kontinuerligt med att skapa en bättre trafikmiljö i de centrala delarna av Strömstad efter av KF formulerade riktlinjer där ett centrum med färre bilar och mer bilfria områden framhålls som väsentligt. I det pågående arbetet med fördjupad översiktsplan för Strömstad - Skee behandlas trafikfrågorna mer ingående och detaljerat.

Trender och framtida utmaningar

Besöksnäringen gör att underlag för service i staden är långt större än man kan förvänta sig i förhållande till folkmängden. En av utmaningarna för ett växande Strömstad är att behålla eller öka den bostadsnära servicen. I första hand bör därför ny bebyggelse tillkomma som förtätning och komplettering inom det redan byggda. Det ska ske på ett sådant sätt att inte värdefulla grönområden eller friytor tas i anspråk.

En ökning av trafiken till stadskärnan kräver fler infartsparkeringar. I första hand bör de parkeringar som ligger i nära anslutning till målpunkter i staden utvecklas.

En blandad stad är att föredra framför en funktionsuppdelad stad. En blandstad innehåller både bostäder, handel, kontor och andra verksamheter som inte är störande. I Strömstad krävs en viss täthet i bebyggelsen för att underlaget för en sådan blandning ska vara tillräckligt stort. Ju längre från centrum bebyggelsen förläggs desto större är risken för att områdena kommer att innehålla mest bostäder med minimal service och få verksamheter.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Arbetet med att förbättra trafikföringen inom centralorten samt dess tillfartsvägar ska fortsätta. De oskyddade trafikanternas framkomlighet ska särskilt prioriteras.
- Staden ska ha levande miljöer genom en mix av boende, service, arbetsplatser som skapar en blandstad. En levande blandstad inkluderar goda offentliga rum.
- Kurortskaraktären ska stärkas genom att det vattenknutna läget lyfts fram och vattenkontakten i de offentliga rummen, parkerna och promenadstråken förbättras.
- Stadens grönstruktur ska bibehållas och förlängas som ”gröna kilar” i takt med att staden växer.

INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONER

- HAMNDESTINATIONEN OCH KOLLEKTIVT RESANDE

Vägar och trafik

Den viktigaste kommunikationslänken genom Strömstads kommun är europaväg E6 som är ett av benen i den nordiska triangeln, där motorvägar binder ihop Stockholm, Oslo, Göteborg och Malmö/Köpenhamn. Trafiken genom Strömstads kommun är intensiv och ständigt ökande, främst avseende lastbilstransporter. Under sommarmånaderna flerdubblas biltätheten då många tusen turister och semesterfirare vill tillbringa tid i Bohuslän. Den sista etappen för en fullt utbyggd motorväg genom Bohuslän förväntas stå färdig år 2015, och kommer att förbättra trafiksäkerheten, öka framkomligheten och gynna såväl kommuninvånare, besökare som näringslivet.

Väg E6 genom Strömstads kommun

Sex trafikplatser finns på väg E6 utefter den del av vägen som löper genom Strömstads kommun. Från söder till norr är dessa: Sältenmotet som förbinder nya väg E6 med gamla E6, Skeemotet omedelbart söder om samhället, Strömstadsmotet som förbinder nya väg E6 med en ny södra infart till Strömstad, Blomsholmsmotet som förbinder nya väg E6 med den norra infarten till Strömstad, Hogdalsmotet samt Nordbymotet med koppling till de båda Svinesundsbroarna mellan Norge och Sverige.

Trafikplatserna är attraktiva för etablering av verksamheter. Vid Skeemotet planeras därför för ett nytt handels- och verksamhetsområde. Trafikplatsen vid Nordby är av betydelse för trafikeringen av de två externa handelsområdena Nordby och Svinesund, belägna väster respektive öster om motorvägen.

Trafikplatsen Strömstadsmotet kommer att präglas av närheten till Strömsvattnet och de höga naturvärden som finns i omgivningen. Blomsholmsmotet är en befintlig trafikplats som ligger i anslutning till fornlämningsområdet Blomsholm med en stor skeppssättning som i och med tillkomsten av motorvägen får ett ur trafiksynpunkt lugnare läge. Hogdalsmotet kopplar ihop den nya infrastrukturen med den gamla och kopplar samman Hogdalsnäset i väster och Lommeländ och Näsinga i öster med motorvägen.

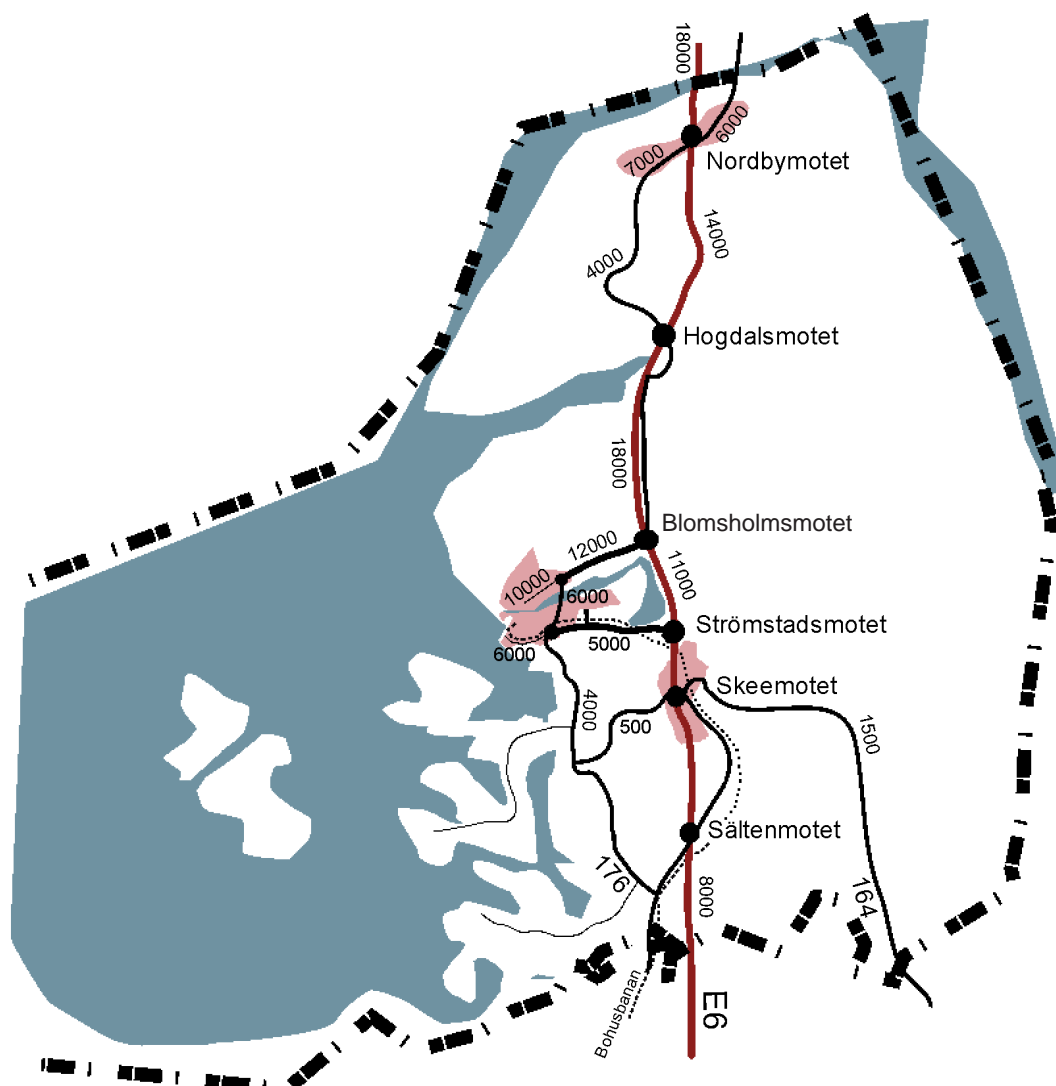
Infarter och infartsparkeringar

Södra infarten från trafikplatsen vid Skee färdigställdes i september 2012. Infarten förväntas få en trafik om cirka 10 000 fordon per dygn under högrafik på sommaren. Norra infarten är färdigbyggd och trafikeras under sommarmånaderna av cirka 18 000 fordon per dygn. Under dagar med extremt hög trafik har det varit kö på motorvägen vid avfarten till Strömstad. Köer kan också uppstå i Strömstad när ca 350 bilar kör av färjan mellan Sandefjord och Strömstad. För att han-

tera trafiksituationen finns långtidsparkeringar vid infartsvägarna med gratis parkeringsbussar in till centrum sommartid. På långtidsparkeringarna finns utrymme för cirka 1 500 fordon, och de utnyttjas av såväl turister och fastighetsägare på Kosteröarna som arbetspendlare.

Framtida trafikmängder

Trafikverket redovisar uppgifter om uppmätta trafikmängder. Därutöver finns underlag i form av Trafikverkets prognoser och trafikutredningar som gjorts i samband med större detaljplaner i kommunen. Då uppgifterna sammanvägs blir det tydligt att tidigare prognoser bör höjas väsentligt. I figuren visas förväntade trafikmängder per årsmedeldygn (ÅMD) när Bastekärns handels- och industriområde samt Oslovägens handelsområde är utbyggda.

Siffrorna visar förväntade trafikmängder efter att utbyggnad har skett enligt de detaljplaner som var antagna i september 2012. Siffrorna är en sammanvägning av Trafikverkets prognoser, kommunens bedömningar och erfarenheter av de senaste årens trafikmätningar samt utredningar kopplade till de enskilda detaljplanerna.

Flyg

Moss Lufthavn Rygge

Moss Lufthavn Rygge är en internationell flygplats som öppnade hösten 2007. Den ligger 5 mil norr om nationsgränsen och 6 mil söder om Oslo. Flygplatsen är anpassad för att fungera som både regional flygplats för Östfold, internationell flygplats för lågprisbolag och som en andra flygplats för Oslo. Från flygplatsen kan 20 länder med ca 40 destinationer nås. Öppnandet av Moss Lufthavn Rygge har inneburit att Strömstad har kommit närmare Europa. Flygplatsen ger möjlighet att locka nya grupper besökare till Strömstad och till gränsregionen. Det finns möjlighet att färdas kollektivt med buss mellan Strömstad och flygplatsen.

Strömstads flygplats

Strömstads flygplats Näsinga ägs av Strömstads kommun. Banan utgörs av en gräsbevuxen start- och landningsbana på 1050 meter. Det har utretts kostnader och möjligheter att asfaltera banan. Kommunen har avtal med Strömstad flygklubb om drift av flygplatsen. En detaljplan för flygplatsen har fastställts 2008-06-18. Förutom sportflyg bedrivs flygutbildningar på fältet. Det finns en flygverkstad och en tankanläggning för bl a räddningsflyg, som utnyttjas för räddningsaktioner. Strömstads flygplats har en intressegrupp som har utrett möjligheterna att kombinera boende med flygverksamhet. Detta skulle kunna förbättra serviceunderlaget och bidra till en mer levande landsbygd.

Kollektivtrafik

Länstrafikföretaget Västtrafik är huvudman för kollektivtrafiken i kommunen liksom i hela Västra Götalandsregionen. Privata entreprenörer ansvarar för trafikeringen lokalt och regionalt på uppdrag av Västtrafik. Som komplement till länstrafiken finns privata bolag som i huvudsak sysslar med fjärrtrafik mellan större orter utefter E6 och med koppling till Strömstad. Trafikeringen till och inom kommunen sker med buss och med tåg.

Regional trafik

Den regionala trafiken till och från Strömstad utgörs av tåg på Bohusbanan och expressbussar med koppling till Uddevalla och Göteborg. Gränspendeln är en linje som ingår i Västtrafik och som går mellan Strömstad och Sarpsborg/Halden med möjlighet till byte mot Oslo och Moss. En färjeförbindelse mellan Strömstad och Sandefjord i Norge finns sedan länge etablerad.

Lokal trafik

Den lokala kollektivtrafiken är samordnad med den regionala trafiken. Tåtortsbussen inom Strömstad har flera turer per dag med koppling till regionaltrafiken. Det finns bussförbindelser från landsbygden till tätorten som hänger samman med skolskjuttrafiken. Några linjer kan kompletteras med så kallad anropsstyrd trafik vilket innebär att turer

endast går på beställning. Norrgående lokaltrafik och skolskjutsar har kopplingar till Gränspendeln. Kosterbåtarna förbinder Kosteröarna med fastlandet året runt med ökad turtäthet under sommarsäsongen. Utöver redan nämnd kollektivtrafik finns även närtrafiken som syftar till att möjliggöra kollektivt resande främst för inköpsresor in till centralorten för de områden som inte trafikeras av linjetrafik.

Knutpunkter

Befintliga knutpunkter för kollektivtrafiken finns i Strömstad och i Skee. Dessa behöver kompletteras och utvecklas till kompletta resecentra.

Hamn och båtliv

Strömstads kommuns hamnverksamhet omfattar färjeläget, fiskehamnen, gästhamnen i Strömstad, passagerarbåtshamnen samt sju småbåtshamnar av varierande storlekar. Oljehamnen i Myren liksom hamnanläggningen i Kålvik ägs och drivs av privata företag.

Hamntrafiken i Strömstads kommun är mycket omfattande:

- Colorline transporterar årligen ca 1 150 000 passagerare mellan Strömstad och Sandefjord.
- Den kommunala gästhamnen i Strömstad hade drygt 9 800 gästbåtar år 2011.
- Totalt har gästhamnarna i Strömstads kommun cirka 25 000 gästnätter/år.

Flygfotografering har visat att det ligger ungefär dubbelt så många båtar i naturhamnar som i gästhamnarna, vilket innebär ca 75 000 gästnätter/år totalt. I genomsnitt har varje båt 3 passagerare. Det innebär att närmare 225 000 personer gästar Strömstad med båt årligen.

Båtplatskö

År 2012 uppgick antalet uppskrivna i båtplatskön ca 250 sökande, varav 80 i byteskön. När den planerade småbåtshamnen i Starekilen är anlagd beräknas nuvarande behov av båtplatser kunna täckas. Om kommunens målsättning om ökad befolkning infrias, kommer ytterligare utbyggnad av platser för fritidsbåtar att krävas. Mark- och vattenresurser för ytterligare utbyggnad finns i första hand i centrum och vid Starekilen.

IKT-infrastruktur

Strömstads kommun tog beslut 2011 att börja bygga ett fiberoptiskt kommunikationsnät (Stadsnät) som över tid ska vara tillgängligt i hela kommunen. Utbyggnaden av nätet sker via det kommunala bolaget AB StrömstaNET. Tillkomsten av fiberinfrastrukturen kommer avsevärt att förbättra kommunens IT kommunikation in och ur kommunen för kommunens innevånare, näringsliv och offentliga verksamhet. Enligt planerna ska nätet i centralorten Strömstad och i Skee vara utbyggt

årsskiftet 2013-2014. Parallellt med detta bildas fiberföreningar i kommunen som möjliggör utbyggnad utanför dessa orter. StrömstaNET bygger ut "stamfiber" mot fiberföreningarna som i sin tur ansluter föreningens områdesnät till stadsnätet. I september 2012 finns fyra fiberföreningar bildade: Rossö Fibernet Ekonomisk förening, Flögerhult Fibernät, Södra Strömstads Fiberförening och Näsinge Lommelands-Samhällsförening.

Inom Strömstad-Skee ansluter fastighetsägare och företag direkt till stadsnätet. Stadsnätet är ett öppet nät, vilket innebär att AB StrömstaNET ansvarar för utbyggnad och ägandet av stadsnätet, medan de aktörer som önskar sälja sina tjänster som bredband, TV och telefoni i stadsnätet gör det i konkurrens med varandra. Det är således kunden själv som väljer vad man önskar köpa i nätet och av vem.

Stadsnätet möjliggör bredbandstjänster med kapacitet upp till 1000 mbps (1 Gigabyte), IP (bredbandstelefoni) samt TV med HD kvalitet. Framtida tjänster kommer också att vara tillgängliga via stadsnätet.

Vatten och avlopp

Kommunen planerar för en långsiktig utbyggnad av de kommunala vatten- och avloppssystemen såväl inom som utanför nuvarande VA-verksamhetsområde. Detta är ett sätt att lyfta fram problem och utmaningar inför budgetarbete och för att visa var, när och i vilken ordning man ska bygga ut den allmänna VA-anläggningen.

Kommunens verksamhetsområden för VA ska ses över. Översynen innebär bildande av nya verksamhetsområden där kommunal VA-anläggning redan är utbyggd samt en omarbetning och uppdatering av befintliga verksamhetsområden.

Länsstyrelsen beslutade hösten 2010 om vattenskyddsområden för kommunens fem vattentäkter – Färingen, Svinesund, Näsinge, Flåghult och Koster – att gälla från 2011-01-01. Samtidigt beslutades även de tillhörande skyddsföreskrifterna och ordningsföreskrifterna att gälla inom vattenskyddsområdena.

En VA-plan för 2007-2027 finns framtagen som beskriver kommunens dricksvatten- och avloppsvattensystem. Avsikten med planen är att ha ett underlag och ett hjälpmedel för förbättring och utbyggnad av befintliga anläggningar, samt för planering av nya anläggningar.

Kommunen har för avsikt att ta fram en vattenförsörjningsplan. Syftet med en sådan plan är att trygga en långsiktig försörjning av dricksvatten. Genom att koppla ihop samhällsplanering med vattenförsörjning kan man också effektivisera vattenanvändningen.

Arbete pågår med att ta fram en reservvattentäkt för vattentäkten Färingen.

Trender och framtida utmaningar

Trafik

Trafiken till och från centralorten förväntas fortsätta att öka. Den största trafikmängden går från riksgränsen via Blomsholmsmotet till centralorten. Det kommer att finnas ledigt trafikutrymme på den nybyggda södra infarten samtidigt som norra infarten hamnar nära kapacitetsgränsen. Utmaningen är att fördela trafikströmmarna jämnare mellan norra och södra infarten. Det är också viktigt att trafiken styrs på sådant sätt att onödig genomfartstrafik i centrum och på Ringvägen undviks. Storlek och placering av infartsparkeringar samt turtäthet för parkeringsbuss är den enskilda faktor som kommunen har störst möjlighet att påverka.

Flyg

Ett fortsatt arbete ska bedrivas för att förbättra de kollektiva förbindelserna med flygplatsen i Rygge.

Kollektivtrafik

Resandet med lokaltrafiken i Strömstad är jämfört med större kommuner i regionen förhållandevis lågt eftersom kommunen är glest bebyggd och tätorten är förhållandevis liten för en utbyggd kollektivtrafik. Genomsnittligt passagerarantal varierar mellan 4 och 7 passagerare för de turer som inte är samordnade med skolskjutsarna. Dock är skolskjutstrafiken relativt omfattande och har ett högt antal resande. Resandet med kollektivtrafiken har i stort sett varit oförändrad under en längre tid. Förbindelsen mellan Strömstad och Nordby som funnits i några år har ett ökande antal resande.

God kollektivtrafik behövs inte bara för de grupper som saknar andra färdmedel utan är också viktig för en fungerande arbetsmarknad inom och utanför kommunen. Utmaningen på kort sikt är att trots en låg resandefrekvens upprätthålla en turtäthet som medger att kollektivtrafiken blir ett möjligt alternativ till bilen för de dagliga resorna. En fortsatt samordning av linjetrafik, anropsstyrd trafik och närtrafik krävs för att utnyttja resurserna optimalt.

Hamnverksamhet

Ett sätt att minska behovet av småbåtshamnplatser kan vara att båtägare sätter i och tar upp sina båtar på en sjösättningsramp vid varje tillfälle båten ska användas. Förutsatt att det finns tillräckliga uppställningsytor på land kan detta vara ett alternativ till båtplats, framförallt för mindre båtar.

Det finns ett önskemål från skärgårdsbefolkningen att få enklare hantering av godstransporter mellan öarna och centralorten. En möjlig lösning är att skapa en samlad skärgårdshamn vid Myren i Strömstad. Förutom att tillgodose öarnas transportbehov skulle detta frigöra ytor på Torskholmen. Till en sådan hamn skulle godstrafiken till och från skärgården kunna samlas. Även det gods som hanteras i Södra hamnen och som går till och från Syd Långö och Furholmen skulle kunna flyttas till Myren.

Vatten och avlopp

Utbyggnaden av kommunalt VA-nät fortsätter. Aktuella områden för utbyggnad är västra Hogdalsnäset och Koster. Stora delar av kommunen är alltför glest bebyggda för anslutning till kommunalt VA-nät. Här ligger utmaningen i att möjliggöra ny sammanhållen bebyggelse försörjda genom gemensamma VA- anläggningar med enskilt husholdningsnät. Arbetet med sanering av enskilda avlopp fortsätter. Tillsammans med ökad andel kommunal avloppsanslutning är detta den åtgärd som bedöms ge störst påverkan för nå målet om god vattenstatus för inre skärgården.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Ny sammanhållen bebyggelse ska så långt möjligt lokaliseras så att underlaget för kollektivtrafiken stärks.
- Gång- och cykelsambanden mellan kommunens olika delar ska förbättras. Vid all planering ska utrymme för framtida utbyggnad av gång- och cykelvägnät reserveras.
- Olika trafikslag ska så långt möjligt samlas till starka knutpunkter för kollektivtrafiken.
- De två större hamnlägena i centralorten och Kålvik ska fortsatt utvecklas.
- Utbyggnad av småbåtshamnar ska så långt möjligt ske genom kompletteringar i och i närheten av befintliga hamnlägen. Lämplighetsprövning ska omfatta: marin miljö, ytor för parkering och påverkan på vägnätet.
- I områden som saknar förutsättningar för anslutning till kommunalt VA-nät ska vatten- och avloppsfrågan lösas genom gemensam anläggning som är utförd på sådant sätt att det är möjligt för kommunen att ta över driften, om detta blir aktuellt i framtiden.

KULTUR OCH FRITID

- DEN SOCIALA EKONOMINS BETYDELSE

Ett rikt kultur- och fritidsliv har stor betydelse för ett samhälles attraktivitet som konkurrensfaktor och är en grundfaktor för ett samhälles självbild och varumärke. Ett rikt föreningsliv bidrar till god folkhälsa och utvecklar delaktighet och demokrati. Kulturen har direkt betydelse för invånarnas självkänsla och identitet. Kulturproduktion är en betydelsefull faktor för en kommuns attraktivitet och kan locka både innevånare och besökare. Föreningslivet svarar i stor utsträckning för kultur- och fritidsverksamheterna, varför enskilda medborgarnas kraft, lust och entusiasm är av avgörande betydelse.

Föreningslivet

Strömstad har ett rikt och brett föreningsliv. I kommunen finns ca 45 föreningar med fritidsinriktning, 50 föreningar med kulturinriktning, 30 politiska och samhällsföreningar och ca 20 föreningar med annan inriktning.

Fritidsanläggningar

Idrottsplatsen Strömsvallen, som invigdes 1935, är centralt belägen i Strömstad. Strömsvallen har successivt byggts ut och senaste förbättringen genomfördes 2008, då en konstgräsplan anlades. Intill ligger Strömstads Tennisklubs tennishall samt utomhusbanor. Idrottsplatser med fotbollsplaner finns även i Skee och Krokstrand. Idefjordsvallen i Krokstrand är naturskönt belägen och av stort kulturhistoriskt intresse. I Skee finns Ishallen Lionshov. Hallen används för hockey och konståkning samt för skolor och allmänheten.

En 27-hålsbana för golf är belägen vid Keval på promenadavstånd från centrala Strömstad. Vid Dynekilen finns naturskönt belägen en 18-håls bana kompletterad med sex korthål. Strömstads Motorklubb driver sin verksamhet vid motorcrossbanan i Kangeröd. Elljusupplysta terrängbanor finns på Erlandseröd, i Tjändalen och vid Idefjordens Sportklubbs stuga vid Kasen. Vid Kasen finns även ett milspår med varierande svårighetsgrader. En nybyggd anläggning för ridsport vid Lunden ger möjligheter för framtida utveckling. En annan ridverksamhet bedrivs på Björneröds ridcenter i Krokstrand. Här finns en ridhall med bred verksamhet som även innefattande tävlingar.

Idrottsarrangemang

I kommunen arrangeras många olika idrottsevenemang som t ex löpningstävlingar och motionslopp för elit och allmänhet, terrängcykellopp, riddävlingar, tennisturneringar och orienteringstävlingar.

Segling och rodd

Segling har varit en av Strömstads karaktärssporter och Strömstads Segelsällskap bildades redan 1906. Klubben lät 2002/2003 bygga ett klubbhus på Skurveskär vid Strömstads hamninlopp. Rodd är en sport

med särskild anknytning till Strömstad. Strömstads roddklubb har under åren varit internationellt mycket framgångsrik och Strömstads gymnasium är ett Riksidrottsgymnasium för rodd.

Konsterna

Strömstads gymnasium har ett kulturprogram, som erbjuder undervisning i musik, teater, dans, produktion och scentekniker.

Strömstads Stadsbibliotek har en bred biblioteksverksamhet. Biblioteket är centrum för släktforskning i Strömstad och har möjlighet att ställa lokaler till förfogande för föreningsmöten, utbildning och liknande. Gymnasiet och Strömstiernaskolan har skolbibliotek.

Kommunen är huvudman för verksamheten i konsthallen Lokstallet, som ligger i anslutning till bangården i centrala Strömstad. Lokstallet används utställningar, konserter och föreställningar.

I kommunens strategiska plan understryks att Strömstad ska bli attraktivt för unga människor. Verksamhet riktad till barn- och ungdomar är prioriterade inom såväl Kommunstyrelsens som Barn- och utbildningsnämndens (BUN) kulturverksamhet.

Kulturarvet och kulturmiljöerna

Kunskap om bygdens liv och historia är ett viktigt arv som är av stor vikt att vårda och föra vidare. Bevarandevärda miljöer i Strömstads kommun finns redovisade och beskrivna i en Kulturmiljövårdsinventering från 2003.

Fornminnen förekommer rikligt inom kommunens alla delar. Sammanhållna fornminnesområden av riksintresse finns kring Blomsholm, Massleberg-Jörlöv och Därskilds Högar. Skeppssättningen vid Blomsholm är landets näst största och flankeras av järnåldersgraven Gröne Hög och stora gravområden. En mer ingående beskrivning av kommunens kulturmiljövården finns i del 3 avsnittet *Kulturmiljövård*.

Hembygdsrörelsen har lång tradition i kommunen, och hembygdsföreningar finns förutom i Strömstad även i Hogdal, Lommelanda-Näsinge, Rossö, Seläter, Skee, Tjärnö och på Koster.

Strömstads museum drivs av Strömstads Museiförening med kommunalt verksamhetsstöd. På Friluftsmuseet i Strömstad finns sju äldre byggnader och Strömstads Museum visar delar av sin föremålssamling i en av byggnaderna. Ekomuseum Gränsland är ett EU-projekt där Strömstads och Haldens kommuner ingår. Syftet är att öka tillgänglighet till och intresset för kulturhistoriska minnesmärken av olika slag genom utmärkning och information.

Samarbete

Det mesta utvecklingsarbetet inom kulturområdet kräver samarbete mellan olika parter. Naturliga samarbetspartners är de nordbohusländska kommunerna och övriga kommuner inom Fyrbodals kommunalförbund. Östfold är ett av Norges mest befolkningstäta områden med ett antal större kulturinstitutioner. VG-regionens Kulturnämnd med sekretariat i Uddevalla är den drivande motorn i regionens kulturarbete. Kommunen har utvecklat ett nära samarbete med regionens olika kulturorgan.

Trender och framtida utmaningar

Kultur- och fritidssektorn utvecklar en allt tydligare koppling till näringslivet. Kultur- och fritidsverksamheten har betydelse för såväl besöksnäringen i stort som för enskilda näringsidkare. Handel och besöksnäring har stora fördelar att vinna på ett bredare kulturutbud i kommunen. På motsvarande sätt har kulturlivet anledning att söka samarbete med de mer kommersiellt inriktade näringarna. Cykelturismen har utvecklats under senare år och cykeltävlingen Grenserittet har satt Strömstads kommun på cykelkartan. De cykelleder som funnits och finns inom kommunen har inte uppdaterats vid förändringar i vägar och trafik. För att stödja en fortsatt positiv utveckling av kultur- och fritidslivet i Strömstad och för att i förlängningen stärka Strömstads attraktivitet för så väl människor som för företag är det viktigt att vidare utveckla befintliga och skapa nya mötesplatser inom kultur- och fritidssektorns olika verksamhetsområden.

- Idrottscentrum - förutsättningarna att utveckla Strömsvallen till ett idrottscentrum bör utredas.
- Kulturhus - Behov finns av en mötesplats där alla kan sammanträffa och utveckla intressen och förmågor.
- Utomhusscen - Strömstads kommun saknar en lämplig plats för större utomhusarrangemang. En lämplig lokalisering bör sökas i samband med arbetet med fördjupad översiktsplan för Strömstad och Skee.
- Mötesplatser utanför Strömstad tätort - Det finns många mötesplatser av betydelse för småsamhällena på landsbygden, som fyller viktiga funktioner i lokalsamhället.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Anläggningar för kultur och fritid ska lokaliseras på ett sådant sätt att de är tillgängliga med så många olika färdmedel som möjligt: till fots, med cykel, bil eller kollektivt.
- I fördjupade översiktsplaner ska bedömning göras av det långsiktiga behovet att reservera mark för framtida anläggningar kopplade till kultur- och fritid.
- Vid byggande i områden som redovisas i kommunens kulturmiljöinventering ska särskild hänsyn tas till de kulturvärden som finns i området.

NATUR OCH FRILUFTSLIV

- VÅR STÖRSTA TILLGÅNG

Friluftsliv

En stor del av attraktiviteten med norra Bohuslän ligger i naturen, landskapet och god tillgänglighet till havs- och strandområden och andra naturmiljöer. Strömstads kommun är rik på möjligheter för friluftsliv under alla årstider. Detta innefattar allt från upplevelser i orörd natur, till söndagspromenader i skogen, jogging på upplysta spår, jakt, svamp- och bärplockning och turer på havet i egen båt eller kajak. Kultur- och naturmiljöer och turistanläggningar går ofta hand i hand med friluftslivet. Flera förslag på vandringar finns att göra för att uppleva historiska platser eller lära sig mer om bygden.

Skärgården är en av kommunens största attraktioner som bjuder på fantastiska vyer, skyddade naturhamnar, saltstänkta bad, kajakpaddling och hummerfiske. Vid strandhugg på öar och skär finns mycket att uppleva och längs kustområdet finns många möjligheter att campa. Som kontrast till karga klippor och hav kan man i kommunens östra delar finna vildmark och ett inland rikt på kulturlämningar. I inlandet finns goda möjligheter till bad i sjöar, till kanotning, skridskoåkning, vandring på röjda stigar och skidåkning i ordningställda spår. På några platser finns vindskydd och utsiktstorn. Exempel på områden med anläggningar för friluftslivet är Kasenområdet, området runt Färingen och Tjärdalens motionsanläggning samt Löveråsfjället med Bohuslänns högsta berg Björnerödspiggen, 222 meter över havet. Flera vandringsleder löper genom kommunen som till exempel Bohusleden, Kuststigen och Galärvägen.

I närheten av Strömstads stad finns promenadslingsor som Hälsans stig, det kommunala naturreservat Nötholmen, båtturer till Furholmen och motionsspår vid Erlandseröd. För skötseln av anläggningarna i friluftsområdena ansvarar kommunen och frivilliga organisationer.

Kosterhavets nationalpark

2009-09-09 invigdes Sveriges första marina nationalpark, Kosterhavets nationalpark samtidigt med angränsande Hvalers marina nationalpark i Norge. I det havsområde som omfattas av nationalparken lever över 6000 djur- och växtarter, av vilka flera är unika för området. Också på land finns många unika arter, vilket sammantaget gör nationalparksområdet till Sveriges artrikaste. Havsområdet har under generationer brukats med småskaligt fiske där bland annat räkfiske i den djupa Kosterrännan är av särskild betydelse. Detta kulturarv är också en viktig del i framtidens Kosterhav. Strömstads kommun har tillsammans med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen satt upp målet att det i Kosterhavets nationalpark ska vara möjligt att kombinera bevarande av de höga natur- och kulturvärdena med en utveckling som stöder en levande skärgårdsbygd.

Natur och landskap

Naturen i Strömstads kommun är omväxlande med många olika mellansvenska naturtyper representerade. Karaktäristiskt för kommunens landskap är en lång kuststräcka, sprickdalar med sjöar, bäckar, dalgångar och bergshöjder. Landskapet är på många platser dramatiskt och visar tydliga spår av inlandsisen. Landhöjningen har inneburit att forna havsbottnar blivit lerslätter med bördig jord. Strömstads kust- och havsområden tillhör de mest unika marina områdena i Sverige. Nationalparksområdet som också innefattar Kosterrännan utgör en stor del av kommunens havsområde. Idefjorden i norr mot gränsen till Norge är en av Sveriges få tröskelfjordar. Till följd av att vara ett kraftigt strömopolat område innehåller fjorden ett rikt djurliv. På land domineras kommunen av skogsområden rika på sjöar och vattendrag. I norr och öster återfinns gammalskog, centralt i kommunen jordbruksmarker, och i väster ett kustlandskap med strandängar, våtmarkskomplex och öar.

Det varierande landskapet och den relativt djupa skärgården gör att kommunen uppvisar en stor artrikedom vad gäller land och havslevande växter och djur. Fågellivet är rikt med häckningsplatser i skärgården och i skogsområdena. Till havs, i sjöar och vattendrag finns viktiga reproduktionsområden för fisk, musslor och ostron.

Se vidare i del 3 avsnittet *Naturmiljö och naturvård*.

Kosterarkipelagen med Ursholmen i förgrunden

Trender och framtida utmaningar

Trenden är att kommunen får många ansökningar om byggnation i glest bebyggda områden. Detta innebär en risk att tätortsnära naturmark tas i anspråk. Samtidigt har antalet skyddade områden ökat i kommunen genom med Kosterhavets nationalpark och naturreservaten Halle-Vagnaren och Nötholmen.

En stor utmaning för Strömstads kommun är att tillsammans med de övriga nordbohuslänska kommunerna försöka främja tillväxten utan att de unika natur- och kulturvärden som är attraktionen för boende och besöksnäring äventyras.

Ytterligare utmaningar är att följa upp intentionerna i den kommunala naturvårdsplanen och att utveckla tätorterna utan att ta i anspråk tätortsnära naturområden och friluftsområden.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Kommunens naturvårdsplan bör följas upp med en handlingsplan för skydd av de utpekade områdena på privat mark respektive på kommunens egen mark.
- Arbetet med att förbättra förutsättningarna för ett rikt och varierat friluftsliv i hela kommunen ska fortsätta. Exempel på åtgärder är att anlägga parkeringar vid större målpunkter, fler småbåtshamnar, sammanhängande vandringsleder, vindskydd, grillplatser etc.
- Riksintresseområdenas kärnvärden ska definieras när fördjupade översiktsplaner tas fram. Detta gäller såväl vid omarbetning och vid framtagande av nya fördjupningar av översiktsplanen.

MILJÖ OCH ENERGI

- MILJÖMÅLEN FÖRST

Hållbar utveckling handlar om samhällsutveckling utifrån samspelet mellan tre ömsesidigt beroende delar – ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Det betyder bland annat att ekonomisk tillväxt inte får ske till priset av ett segregerat och ojämlikt samhälle och en förstörd miljö. Sverige har under många år arbetat aktivt med Agenda 21 som är ett av FN:s handlingsprogram som syftar till att uppnå en hållbar utveckling. Grundidén är att dagens behov ska kunna tillfredställas utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Jordens resurser och miljö sätter gränser för den ekonomiska tillväxten och nya idéer måste tillämpas för att lösa ekvationen.

Miljömål

Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljö kvalitetsmål som beskriver det tillstånd för miljön som är hållbart på lång sikt. Miljömålen ska hjälpa oss att lösa miljöproblemen med sikt på år 2020. För att komma ett steg närmare att nå de nationella miljömålen arbetar Västra Götaland med delmål som utgår från de nationella målen.

Strömstads kommun har valt att de närmsta åren fokusera på fyra av de nationella målen, då det skulle bli ett allt för omfattande arbete att ta sig an samtliga miljömål på en och samma gång. De miljö kvalitetsmål som Strömstads kommun fokuserar på är:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- God bebyggd miljö

De fyra målen har valts utifrån vilka av dessa som behöver prioriteras för att vi ska nå uppsatta mål samt vilka mål kommunen har ansvar för i ett lokalt perspektiv och var vi har störst möjlighet att påverka och kan sätta in mest resurser. Arbetet med de utvalda målen kommer även att ha positiv påverkan på övriga miljö kvalitetsmål.

En fokusering på vissa av målen innebär inte att kommunen inte arbetar med de resterande målen. Målen omfattar hela kommunens geografiska område. Kommunen har en viktig roll i att stimulera och motivera till en medverkan av verksamhetsutövare, intresseorganisationer och enskilda medborgare i arbetet med att ta fram lokala miljömål. Kommunen som ”koncern” har ett stort ansvar i att vara föregångare och ligga i framkant gällande arbetet med att leva upp till miljömålen.

Vintern 2010 fastställdes de lokala miljömålen i kommunfullmäktige. Sedan dess har arbetet med att genomföra de föreslagna åtgärderna från handlingsplanen pågått.

Se vidare i del 4 Konsekvenser avsnittet *Avstämning mot miljömål*.

Naturvårdsverkets logotype för miljömålsarbetet

Energi

Behov av energi- och klimatstrategi

En energi- och klimatstrategi behövs för att ta fram förslag på hur de lokala miljömålen ska uppfyllas och hur resultat ska kunna uppnås för att begränsa klimatpåverkan så mycket som möjligt.

Energiläget

I Strömstads kommun förbrukades år 2010 ca 490 GWh energi totalt, enligt statistik från SCB. Eftersom det i Strömstads kommun säljs väsentligt mycket mer drivmedel än vad kommunens invånare förbrukar själva, ger detta utslag på den totala mängden förbrukad energi i statistiken. För att ge en mer ”rättvis” bild kan snittpersonen i VG-regionen appliceras på Strömstads kommuns invånare. Den totala energiförbrukningen blir då ca 474 GWh.

Energianvändningen per invånare fördelat på följande sektorer; Jordbruk/skogsbruk/fiske, Industri/byggverksamhet, Offentlig verksamhet, Transporter och Övriga tjänster, ger en bild av Strömstads energiprofil jämfört med regionen och riket. Transportsektorn har en extremt hög energianvändning på grund av den bensin och diesel som säljs i och med gränshandeln. Sektorn industri har i gengäld en låg energiförbrukning jämfört med övriga Västra Götalandsregionen. Det finns få energiintensiva tunga industrier i Strömstad.

Om man slår ut den totala energiförbrukningen för småhus i Strömstad på den bofasta befolkningen kunde man förväntat sig att snittförbrukningen skulle bli hög på grund av den stora mängden fritidshus som förbrukar energi men där ägarna inte är skrivna i kommunen. Att det inte blir så kan förklaras av att många hus har låga inköp av energi tack vare bergvärmepumpar och liknande som växlar upp energiinsatsen.

Energiproduktion

Strömstads kommun har varit en pionjär vad gäller bergvärme, där Strömstadlokaler AB och Strömstadsbyggen AB långsiktigt arbetat för att värmepumpar ska vara det dominerande uppvärmningsalternativet i kommunens fastigheter. Även många villaägare och företagare byter uppvärmningssystem från olja och direktverkande el till mer miljövänliga bergvärmepumpar.

I Vindkraftsplanen 2010 har ambitionsnivån satts så att kommunen ska bli självförsörjande på el enbart med hjälp av vindkraft (utifrån 2006 års siffror). En fullständig utbyggnad skulle ge ca 180 GWh el per år, vilket motsvarar närmare 40% av den totala energiförbrukningen.

Satsningen på andra förnybara energikällor har inte varit lika stor, men privata enskilda lösningar finns där exempelvis solenergi nyttjas. Vad gäller vågenergi har förutsättningarna i Strömstads kommun för den teknik som idag finns på marknaden inte setts som tillräckligt bra.

För Strömstads kommun finns en Vindkraftsplan, antagen av kommunfullmäktige 2010.

Avfall och återvinning

Enligt Avfallsförordning (2001:1063) ska varje kommun besluta om en renhållningsordning, som består av en avfallsplan (i Strömstad kallad Kretsloppsplan) och föreskrifter för renhållning i kommunen. Strömstads kommun har under 2009 upprättat en Kretsloppsplan för 2009-2013 som anger hur kommunen ska hantera de resurser som kommuninvånarna gör sig av med i form av avfall. Planen anger visioner och mål för kommunens politiker för att bidra till att miljömålen uppnås. En av målsättningarna med Kretsloppsplanen är också att ge allmänheten och olika verksamhetsutövare information i avfallsfrågor. Kretsloppsplanen anger kurs för kommunens resurs- och avfallshantering på vägen mot ett långsiktigt hållbart samhälle.

I Strömstads kommun finns fasta återvinningscentraler på Österröd och Syd-Koster. Nord-Koster servas under våren och hösten av en mobil återvinningscentral. Insamling och mottagning av avfall sker huvudsakligen i egen regi och finansieras via taxor. För insamling på öarna i Strömstads skärgård och för containertransporter finns entreprenörer. Förpacknings- och tidningsinsamlingen hämtar förpackningar och tidningar vid 11 återvinningsstationer. Farligt avfall kan lämnas på återvinningscentralerna. Grandalens deponi är avslutad och besiktigad av Länsstyrelsen. På grund av stora utbyggnader av bland annat köpcentra, hotell och bostadsfastigheter men även till följd av större rivningar har avfallsökningen till energiåtervinning de senaste åren varit 31 %, till återanvändning eller återvinning 13 % och till deponi 21 %.

Trender och framtida utmaningar

För att miljöarbetet ska bli framgångsrikt är det viktigt att värderingar och principer från de lokala miljömålen anammats både på strategisk- och utförarnivå. Uppföljning och utvärdering av verksamheterna utifrån miljöperspektiv blir en viktig del i det kommunala kvalitetsarbetet.

Avfallshanteringen förändras kontinuerligt med bland annat införande av biologisk behandling av matavfall. Återanvändning och återvinning kan utvecklas, om markutrymme väster om Österrödsanläggningen kan nyttjas, genom förbättrade möjligheter att lämna användbara produkter till en planerad utbyggnad av kretsloppsanläggningen på Österröd. Denna utökning sker i samarbete med Arbetslivsenheten som skall sköta mottagning och försäljning. Ökat byggande medför fler abonnenter och därmed krav på utökad organisation med fler hämtningsdistrikt för avfall och med fler sopbilar som följd. Utredning pågår för möjlighet att anordna deponi för inert material, alltså krossbart material så som betong, tegel och porslin. Ett ökat behov från marknaden av vissa avfallsprodukter och förnyade upphandlingar av avfallstjänster medför bättre ekonomi.

EkoParken - miljöinformationscentrum

EkoPark Strömstad är ett kommunalt miljöcentrum som ligger vid Hälkedalskilen i anslutning till återvinningscentralen och kommunens avloppsreningsverk. EkoPark utgår från grunderna för livet på jorden och arbetar för att öka förståelsen för vad vi kan göra åt de miljöproblem vi orsakat genom vår livsstil, vad gäller energi i hus, transporter, vatten och avlopp, avfall och återvinning. Målgrupper är skolor, allmänhet, företag, förvaltningar men även besökande utifrån. EkoParken erbjuder också föreläsningar för allmänheten under höst, vinter och vår och under sommaren är det särskilda evenemang som växlar från år till år.

Det finns stora ekonomiska och miljömässiga vinster att göra på området energi, både vad gäller hur energianvändningen kan minskas men framför allt hur produktionen av förnyelsebar energi kan öka. För att prioritera och hitta strategier för framtiden bör en energiplan tas fram. Vi förbrukar långt mer energi än vad naturen återskapar. En del av lösningen för att uppnå balans är att minska energianvändningen, men det räcker långtifrån hela vägen. För att ersätta vårt nuvarande beroende av fossila bränslen krävs det också en ökning av andra energislag. Den kommunala vindkraftsplanen är en viktig del i denna strävan.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- All fysisk planering och tillståndsprövning gällande mark- och vattenanvändning ska bidra till hållbar utveckling.
- I de fall lokala mål och strategier finns såsom energiplan, ska dessa följas. Där så inte är fallet ska nationella och regionala mål vara vägledande.
- Åtgärder som ger förbättrad vattenkvalitet enligt vattendirektivet mot målet god vattenstatus ska prioriteras. Inga åtgärder bör utföras som försämrar vattenstatus. Måste detta ändå göras ska kompensationsåtgärder genomföras.
- Kommunen ska aktivt arbeta med att sanera förorenad mark efter länsstyrelsens prioriteringslista. Förekomst och behov av ev markrestriktioner ska redovisas i FÖP och detaljplaner.
- Dagvattensystemet ska avleda nederbörden på ett säkert, miljöanpassat och kostnadseffektivt sätt.
- Med hänsyn till risk för framtida höjda havsnivåer ska samhällsviktiga funktioner om möjligt läggas ovan nivån +3,3 meter över havet. Åtgärdsplan för Strömsvattnet ska finnas så att framtida högsta högvattennivå inte innebär skada för väg E6 eller för Skee.

TRYGGHET OCH HÄLSA

- NÄRHET OCH DELAKTIGHET

Genom att skapa samhälleliga förutsättningar för goda livsvillkor stöt-
tas människor i att ta ansvar för sin hälsa. Hur vi mår styrs av förhål-
landen som trygghet, arbete, utbildning, sociala nätverk och möjlighet
att påverka. Den fysiska planeringen har en viktig uppgift i att forma
arenor och miljöer som bidrar till goda levnadsförhållanden.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken i Sverige är att skapa
samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela
befolkningen. Kopplat till det finns elva nationella folkhälsomål.
Folkhälsoarbetet i Strömstad utgår från Strömstads kommuns folkhäl-
sopolicy som innehåller sex områden: jämlika och jämställda livsvill-
kor, trygga och goda uppväxtvillkor, åldrande med livskvalitet, goda
levnadsvanor, livslångt lärande och ökat arbetsdeltagande. De två sist-
nämnda beskrivs under näringsliv och utbildning i denna plan.

Folkhälsoarbetet i Strömstad

Jämlika och jämställda livsvillkor

Att skapa jämlika och jämställda livsvillkor hänger ihop med folkhäl-
sans övergripande mål och är beroende av ett gott folkhälsoarbete gene-
rellt men kan även tillföras begrepp som demokrati, social integration,
tillit, trygghet och tillgänglighet. Som helhet har hälsan förbättrats
såväl nationellt och regionalt som i kommunen, men det finns stora
sociala skillnader i hälsa. Det finns tecken på ökande skillnader även
i Strömstad trots en god arbetsmarknad och ökande utbildningsnivå.
Ökande försörjningsstöd, tendenser till boendesegregation och låg
upplevd delaktighet är några av dem.

Inflytande och möjlighet att påverka pekas ut som förbättringsom-
råden för Strömstads kommun i medborgarenkäten. Framför allt är det
ungdomar som behöver bli mer delaktiga. Medborgarnas förtroende
för samhällets institutioner och representanter är en viktig parameter i
och för en fungerande demokrati. Kommunen har ett viktigt ansvar för
att utveckla metoder för att säkerställa medborgarnas delaktighet och
insyn och på så sätt stärka demokratin.

Att känna trygghet i sin närmiljö ger förutsättningar att själv kunna
välja var man vill vistas och har stor betydelse för både trivsel och
hälsa. Strömstad upplevs som en trygg och småskalig miljö av flerta-
let. Upplevelsen av trygghet i det fysiska rummet har också en tydlig
koppling till jämställdhet, eftersom parker och gaturum är platser där
kvinnor oftare känner sig otrygga. En bra bostad och bostadsmiljö,
med naturliga mötesplatser, tillgång till närservice, trygga gång- och
cykelbanor och välplanerad belysning främjar trygghet. Förtätning av
staden, välplanerade gatunät samt blandbebyggelse i form av lägenhe-
ter och affärer ökar rörelsen/flödet av människor och därmed också
tryggheten.

Tillit är en viktig dimension av det sociala kapitalet och kan stärkas
genom social integration. En fältstudie som gjorts i Strömstad ger sig-
naler om att en viss social, etnisk och demografisk segregation kan före-
komma vad gäller boende. Boendesegregation innebär att olika befolk-

ningsgrupper är fysiskt eller rumsligt åtskilda från varandra. Tilliten och den sociala integrationen kan stärkas genom bostadsmiljöer med en blandning av hyreslägenheter, bostadsrätter och villor. En god fysisk miljö inbjuder även till kontakt mellan människor genom lekplatser eller andra gemensamma uteplatser.

Ett jämlikt samhälle förutsätter att personer med funktionshinder kan vistas/leva/finnas på lika villkor som alla andra. Ett tillgängligt samhälle är en tillgång för alla och bidrar till ökad trygghet, större möjligheter för fysisk aktivitet samt bidragande i sociala aktiviteter. Tillgänglighet utpekade i Strömstad som ett område i stort behov av utveckling, både vad gäller offentliga miljöer, bostäder och kommunikationsmedel som kollektivtrafik och IT-teknik. Det pågår ett arbete med tillgänglighet i kommunen. Kommunen har tagit ett beslut om att arbeta med enkelt avhjälpna hinder och detta arbete ligger på förvaltningarnas ansvar att följa upp. Utifrån ”enkelt avhjälpna hinder” är en tillgänglighetsdatabas skapad som finns tillgänglig på kommunens hemsida.

Goda levnadsvanor

Det finns en trend i Strömstad där människor lägger allt större fokus på sin fysiska hälsa. Många nyttjar den vackra naturen och utbudet från idrottsföreningar och Spa- och träningsanläggningar. Fler och fler deltar i tävlingar som Strömstadsmilen och Grenserittet. Samtidigt har Strömstad en förhållandevis hög andel personer med fetma, en hög andel alkoholkonsumenter i niondeklass och många personer med missbruk. Den omgivande miljön med flera serveringstillstånd och en omfattande handel med läsk, godis, tobak och alkohol har betydelse för utvecklingen inom detta område. Det är viktigt att skapa miljöer som underlättar för människor att göra hälsosamma val.

Trygga och goda uppväxtvillkor

Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och den fysiska hälsan under hela livet. Efter flera år av minskning börjar försörjningsstödet i hushåll med barn och unga vuxna öka, ett tecken på att fler barn får det sämre. Precis som med vuxna finns anledning att uppmärksamma utvecklingen med fetma, rökning och alkohol bland barn och unga. Barn och ungdomar upplever sig inte särskilt delaktiga enligt senaste medborgarenkäten och det finns tecken på en ökande psykisk ohälsa. Kommunen jobbar med FN:s barnkonvention som grund för att barnperspektivet ska beaktas vid beslut och barn och ungdomar få inflytande i frågor som berör dem. Bra och trygga trafik- och boendemiljöer, tillgång till mötesplatser och grönområden samt inflytande över planeringprocessen är några viktiga principer.

Åldrande med livskvalitet

Sociala, fysiska, psykiska och ekonomiska livsvillkor påverkar förutsättningarna för ett åldrande med livskvalitet. I Strömstad upplever flera av de äldre sitt hälsotillstånd som gott eller mycket gott. Strömstads fallskadestatistik står sig bra i en nationell jämförelse, även om det fort-

farande förekommer många fallolyckor. Viktiga parametrar för äldres livsmiljö är trygghet, närhet till service som butiker och vårdcentral samt grönområden och en fin utemiljö. Ett tillgängligt boende och en tillgänglig stadsmiljö med sänkta trottoarkanter och viloställen är också viktigt. Det är väsentligt att ta tillvara äldres livserfarenhet, kunskap och kompetens när samhället ska planeras.

Trender och framtida utmaningar

Under flera år har att socioekonomiska klyftor ökat i riket och statistiken i Strömstad pekar i samma riktning. Detta gemensamt med den demografiska utvecklingen där en stor barnkull från 90-talet går in i vuxenlivet ställer stora krav på samhället vad gäller boende, arbete och möjlighet till utbildning.

Det finns tecken till boendesegregation i Strömstad i nuläget. På bostadsmarknaden ser vi en tydlig trend att helårsbostäder blir delårsbostäder och intresset från delårsboende driver upp priserna. Redan i nuläget har vissa grupper svårt att komma in på bostadsmarknaden. Det finns en risk att problemet kvarstår eller förvärras, vilket skulle kunna leda till ett alltmer segregerat Strömstad i framtiden.

På sikt kommer andelen äldre att öka, vilket ökar kraven på tillgängligheten i samhället.

Kommunens pågående arbete med att integrera barnperspektivet och att öka barn och ungdomars delaktighet och inflytande i samhällets processer kan på sikt ha en positiv effekt på valdeltagandet bland förstagångsväljare. Medborgarnas förtroende för samhällets institutioner och representanter är en viktig parameter i och för en fungerande demokrati. Det är därför viktigt att kommunen arbetar aktivt med inflytandefrågor i hela befolkningen.

Om dagens hälsotrend fortsätter kommer levnadsvanor i framtiden att vara en viktig del i Strömstadsbornas liv. Det innebär att planering av miljöer där människor kan utöva fysisk aktivitet blir viktigt.

Rekommendationer för den fysiska planeringen

- Vid all samhällsplanering ska strävan efter att skapa delaktighet och insyn genom att utveckla informationskanaler och arbetssätt för att involvera olika grupper av medborgare vara ledande.
- Vid all planering och byggande ska eftersträvas att skapa miljöer som inbjuder till och möjliggör fysisk aktivitet och möten mellan människor.
- Full tillgänglighet för personer med funktionshinder ska vara utgångspunkt vid nybyggande.
- Ökad tillgänglighet i befintliga miljöer ska eftersträvas.
- Vid all förändring av den fysiska miljön ska trygghet eftersträvas.

UTBILDNING

- LIVSLÅNGT LÄRANDE

Ett livslångt lärande påverkar människor positivt på många olika nivåer. Lusten för lärande och nyfikenheten för kunskap grundläggs tidigt i förskolan. Förskoleklass och grundskolans utbildning lägger därefter grunden för individens fortsatta studier på gymnasium och på högskola/universitet.

Utbildning påverkar inte bara individens möjligheter för egna val av livsstil och arbetsliv, utan ger också individen goda förutsättningar för en känsla av sammanhang och ökad delaktighet i samhället. Det livslånga lärandet innebär en ökad handlingsberedskap både för individen och för samhället i stort, vilket är viktigt när förändringstakten i samhället och arbetslivet är högt.

Strömstad har präglats av stark tillväxt det senaste decenniet och det lokala näringslivet har vuxit starkt inom besöksnäring, handel och hantverkstjänster. Inom samtliga av dessa branscher finns en uttalad vilja till ökat samarbete med skolan både vad gäller kompetensutveckling och grundutbildning

Utbildningsutbud i Strömstads kommun

Utbildningen i Strömstads kommuns olika skolformer ska ge alla barn och elevers möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och gemensamma värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande, samt ett livslångt lärande. Den ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.

Förskola

Kommunen bedriver förskoleverksamhet för åldrarna 1-5 år i egen regi. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande och erbjuda barnen en trygg omsorg. I Strömstad finns 13 kommunala förskolor och två fristående förskolor i form av föräldrakooperativ. Kommunen driver också en verksamhet med pedagogisk omsorg för ca 15-20 barn.

Förskoleklass

På samtliga av kommunens åtta F-6 skolor finns förskoleklasser. Förskoleverksamheten ska stimulera elevers utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning.

Fritidshem

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i grundskolan och ska förutom att stimulera till utvecklings och lärande också erbjuda eleverna en meningsfull fritid och rekreation och finns liksom förskoleklasserna på varje F-6 skola.

Grundskola

I Strömstads kommun finns åtta grundskolor för årskurs 1 till 6 och en högstadieskola, Strömstiernaskolan, som är placerad i centrala Strömstad. Utbildningen ska ge eleverna kunskaper och gemensamma värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen utformas så att den ska bidra till personlig utveckling och förbereder eleverna för aktiva livsval och ska ligga till grund för fortsatt utbildning.

Grundsärskola och gymnasiesärskola

Grundsärskolan i Strömstad har utbildning för elever i årskurs 1-9. Det finns också en gymnasiesärskola. Skolformerna ska ge elever en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskola och gymnasiet.

Gymnasieskola

Strömstad har en gymnasieskola där majoriteten av kommunens alla gymnasieelever går för sin utbildning. Övriga elever har valt utbildningar i andra kommuner. Gymnasiet ska ge eleverna en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier, men också personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Ambitionen att öka antalet elever och höja kvalitén har gett resultat, då Strömstad är det enda gymnasiet inom Fyrbodals kommun som ökat sitt elevantal trots vikande elevunderlag.

Vuxenutbildning

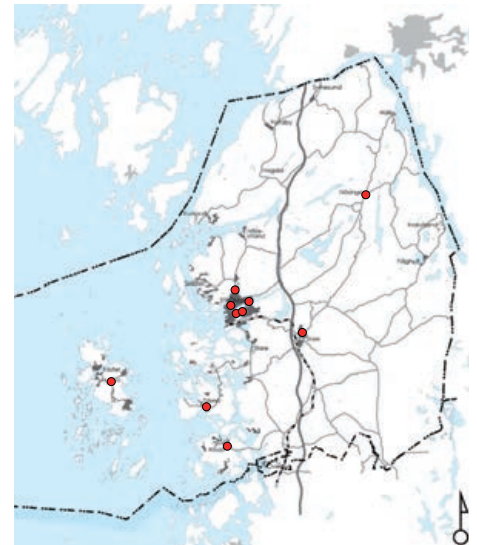
Syftet med vuxenutbildningen är att stödja och stimulera vuxna i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet, men också att främja sin personliga utveckling.

Den samlade vuxenutbildningen i Strömstads kommun är under utveckling med fokus på att möta det lokala samhällets behov av kompetens i samverkan med närregionen. Exempel på utvecklingsområden är besöksnäring, handel och yrkeshögskoleutbildningar.

Idag kan kommunen erbjuda SFI, grundläggande vuxenutbildning, Särsvux, Yrkesvux med bl.a. kurser i ekonomi och bygg, yrkeshögskoleutbildning med inriktning på ledarskap inom affärs- och besöksnäringen och förskollärautbildning på distans från Karlstads universitet.

På Tjärnö finns Sven Lovén centrum för marina vetenskaper för universitetsutbildning inom en rad marina discipliner. Det är främst Göteborgs universitet och Stockholms universitet som på Lovéncentret ger kurser på grundutbildnings-, masters- och forskarutbildningsnivå. Dessutom anordnas kurser från flera europeiska länder på centret.

Utöver detta finns och studieförbunden ABF och Studieförbundet Vuxenskolan, med ett urval av teoretiska och praktiska kurser.

Skolstruktur i kommunen. Gymnasium och högskoleutbildning finns endast i centralorten Strömstad. Skolor för förskoleklass och grundskola årskurs 1-6 finns förutom i Strömstad och i Skee i skärgården på Koster och på Tjärnö och Rossö. I landsbygdsområdet öster om väg E6 finns skola för förskoleklass och årskurs 1-6 endast i Näsingö.

Trender och framtida utmaningar

Strömstad är en tillväxtkommun som präglas av inflyttning och ett högt födelsetal. En utmaning är därför att möta barnfamiljernas ökade behov av förskoleplatser. Många av dem som idag flyttar till kommunen kommer från en annan kultur med ett annat modersmål än svenska. Både barn, ungdomar och vuxna har behov av utbildning i det svenska språket för att kunna ta del av fortsatta studier och komma ut i arbetslivet. För att möta behovet behöver undervisningen i Svenska som andraspråk och SFI-undervisning stärkas, det samma gäller undervisningen för nyanlända barn- och ungdomar och i modersmål.

Strömstads kommun präglas också av en tydlig regionförstoring riktad mot Östfold, 12 procent av arbetstagarna pendlar till Norge; mer än var tionde kommuninvånare är norsk medborgare. Banden till Norge blir allt starkare, vilket på sikt ökar behovet av integrering av flera olika samhällsstrukturer så som utbildningsområdet.

Näringslivet efterfrågar ett lokalt utbud av både grundutbildning och kompetensutveckling kopplat till det lokala näringslivets behov. Det finns även en tydlig potential för utveckling av nya utbildningar kopplat till det lokala och regionala näringslivet.

Principer att tänka på i den fysiska planeringen

- I fördjupade översiktsplaner ska bedömning göras av det långsiktiga behovet att reservera mark för framtida utbildnings- och barnomsorgslokaler.
- Trygga vägar till skolan ska prioriteras, såsom gång- och cykelvägar samt av- och påstigningsplatser för skolskjutsar och föräldrar som skjutsar.
- En bra skola/förskola måste ha en bra närmiljö. Skolors tillgång till närliggande parkmark/friytor/grönytor ska därför värnas.

